

Regulacje bezpiecznej przystani (*safe harbour*) w obszarze cen transferowych

Safe Harbour Regulations in the area of Transfer Pricing

dr hab. Marcin Jamroży, prof. SGH

Doktor nauk ekonomicznych, doktor nauk prawnych, doktor habilitowany nauk ekonomicznych, profesor uczelni w Instytucie Finansów SGH, doradca podatkowy, radca prawny, Dyrektor Departamentu Cen Transferowych i Wycen Ministerstwa Finansów

Jan Sarnowski, LL.M.

LL.M., doradca podatkowy, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów, Pełnomocnik Ministra Finansów ds. współpracy międzynarodowej w zakresie VAT, ORCID: 0000-0001-5538-0109

Artur Tonia

Naczelnik wydziału w Departamencie Cen Transferowych i Wycen Ministerstwa Finansów

Streszczenie

Transakcje o charakterze nieskomplikowanym i rutynowym nie powodują istotnego ryzyka zaniżenia dochodu i mogą korzystać z uproszczeń typu *safe harbour*. W Polsce dotyczą one usług o niskiej wartości dodanej oraz pożyczek, kredytów i emisji obligacji. Transakcje tego typu stanowią relatywnie niewielki odsetek transakcji usługowych, względnie finansowych, zaraportowanych za 2019 r. Transakcje finansowe objęte *safe harbour* stanowiły 0,96% zaraportowanych w TPR-C (w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych) transakcji finansowych, a transakcje korzystające z *safe harbour* usługowego – 3,92% ogółu transakcji usługowych wykazanych w TPR-C za 2019 r. W dalszych pracach analitycznych warto rozważyć poszerzenie stosowania uproszczeń *safe harbour*.
Słowa kluczowe: ceny transferowe, podmioty powiązane, informacja o cenach transferowych, regulacje bezpiecznej przystani.

Abstract

Simple and routine transactions do not cause a significant risk of underestimation of income and may use *Safe Harbour* simplifications. In Poland they relate to low value-added services as well as to loans, credits and bond issues. Transactions of this type constitute a relatively small percentage of the total service, or respectively, financial transactions as reported for 2019. Financial transactions covered by *Safe Harbor* accounted for 0.96% of the total financial transactions reported in TPR-C (in the area of CIT), while *Safe Harbour* service transactions – 3.92% of all service transactions reported in TPR-C for 2019. For further analysis, it is worth considering that applying the *Safe Harbor* simplifications can be extended.

Keywords: transfer pricing, related parties, transfer pricing reporting, *Safe Harbour* Regulations.

1. WPROWADZENIE

Od dnia 1 stycznia 2019 r. podatnicy, pod określonymi warunkami¹, mogą korzystać z uproszczeń typu „bezpieczna przystań” (ang. *safe harbour*) w odniesieniu do dwóch kategorii transakcji, tj. usług o niskiej wartości dodanej oraz niektórych transakcji finansowych (pożyczki, kredyty i emisje obligacji). Tym samym uwzględniono, że transakcje o charakterze nieskomplikowanym i rutynowym nie powodują istotnego ryzyka zaniżenia dochodu i nie wymagają dodatko-

wego wykazania zgodności warunków takich transakcji z warunkami rynkowymi². Zastosowanie uproszczeń typu *safe harbour* jest uprawnieniem, a nie obowiązkiem podatnika. W przypadku nieskorzystania przez podatnika z tego rozwiązania mają zastosowanie ogólne zasady weryfikacji wysokości ceny transferowej, zgodnie z zasadą ceny rynkowej.

Skutkiem zastosowania uproszczenia *safe harbour* jest:
1) odstąpienie organu podatkowego od określenia dochodu lub straty podatnika w związku z uznaniem ceny

(lub jej elementu) w transakcji kontrolowanej za rynkową;

- 2) ograniczenie zakresu obowiązków dokumentacyjnych (do końca 2021 r. – zwolnienie z obowiązku przygotowania analizy porównawczej lub analizy zgodności), nawet jeżeli wartość transakcji przekracza progi istotności określone w art. 11k ust. 2 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r.³

Regulacje *safe harbour* chronią podatników przed kwestionowaniem ceny transferowej przez organ podatkowy, jak również upraszczają działania *compliance* w zakresie obowiązków dokumentacyjnych. Zwiększa to bezpieczeństwo podatkowe podatników, a jednocześnie zmniejsza obciążenia administracyjne.

Na płaszczyźnie międzynarodowej warto przede wszystkim odnotować, że usługi o niskiej wartości dodanej stanowią jeden z obszarów zainteresowania Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (Organisation for Economic Co-operation and Development – OECD) w ramach działania 10 BEPS (ang. *Base Erosion and Profit Shifting* – erozja bazy podatkowej oraz przenoszenie zysków)⁴. Zalecenia OECD w kwestii wewnątrzgrupowych usług o niskiej wartości dodanej objęły przede wszystkim:

- 1) definicję usług wewnątrzgrupowych o niskiej wartości dodanej;
- 2) wyjaśnienie, czy usługi wewnątrzgrupowe zostały wykonane (test korzyści, koszty udziałowca, dublowanie kosztów);
- 3) określanie odpowiedniego wynagrodzenia (metoda i forma naliczania opłat, alokacja kosztów, wysokość narzutu itp.);
- 4) uproszczenie mechanizmu określania wynagrodzenia zgodnego z zasadą *arm's length*;
- 5) dokumentowanie i sprawozdawczość.

Propozycje te uwzględniono ostatecznie w Wytycznych OECD opublikowanych w roku 2017⁵.

Artykuł ma charakter przeglądowy, przedstawiono w nim ocenę funkcjonowania regulacji bezpiecznej przystani oraz statystyki ogólne dotyczące stosowania uproszczeń za pierwszy okres raportowania (2019). Informacja TPR jest składana w formie elektronicznej do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej w celu analizy ryzyka zaniżenia dochodu do opodatkowania w zakresie cen transferowych, a także innych analiz ekonomicznych lub statystycznych⁶.

2. UPROSZCZENIA W ZAKRESIE USŁUG O NISKIEJ WARTOŚCI DODANEJ

Mechanizm *safe harbour* w zakresie usług o niskiej wartości dodanej, w tym przede wszystkim baza kosztowa oraz poziom narzutu w wysokości 5%, stanowi wdrożenie zaleceń zawartych w Wytycznych OECD⁷.

W załączniku nr 6 do ustawy z dnia 15 lutego 1992 r.⁸ wymieniono 8 kategorii usług o niskiej wartości dodanej (wraz z ich opisem), tj. usługi w zakresie księgowości i audytu; usługi w zakresie finansów przedsiębiorstwa; usługi związane z zasobami ludzkimi; usługi informatyczne; usługi komunikacji i promocji; usługi prawne; usługi w zakresie podatków; usługi administracyjno-biurowe. Każda z kategorii usług w szczegółowym wykazie świadczeń zawiera określenie „usługi o charakterze podobnym do wymienionych powyżej”. W istocie wykaz świadczeń ma zatem charakter otwarty, a co

za tym idzie – podatnik jest zobowiązany do wykazania „podobieństwa” na etapie kwalifikacji świadczeń do usług o niskiej wartości dodanej.

W Wytycznych OECD⁹ wskazano, że usługi o niskiej wartości dodanej świadczone w ramach grupy kapitałowej charakteryzują się następującymi cechami:

- 1) mają charakter pomocniczy;
- 2) nie są głównym przedmiotem (ang. *core business*) działalności grupy;
- 3) nie angażują unikatowych i cennych wartości niematerialnych i prawnych ani nie prowadzą do wytworzenia unikatowych i cennych wartości niematerialnych i prawnych;
- 4) nie tworzą wysokiego ryzyka dla świadczącego usługi.

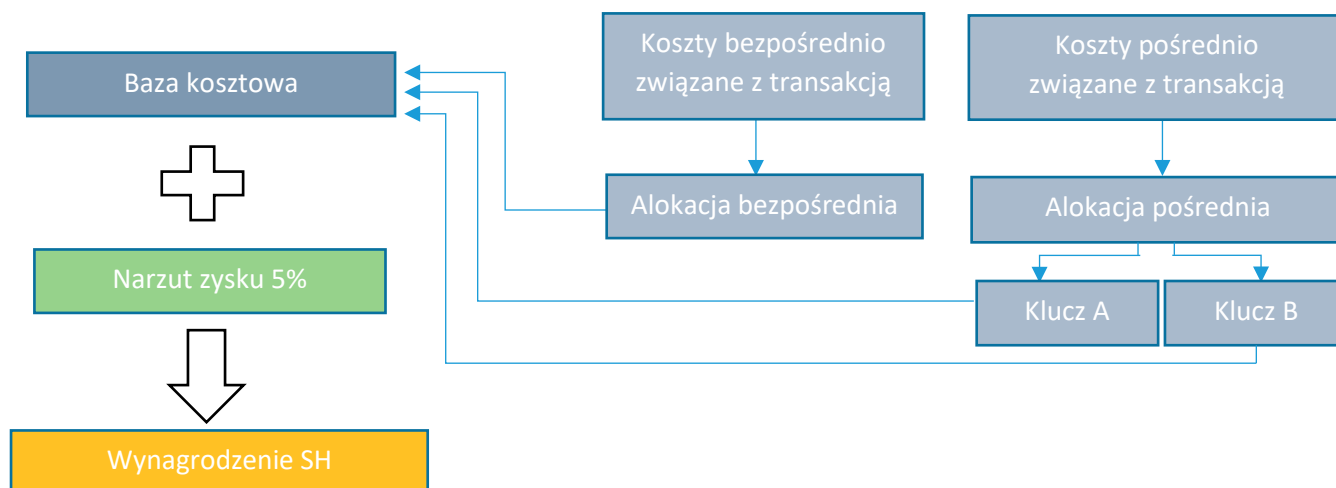
Wynika z tego, że usługi o niskiej wartości dodanej to świadczenia rutynowe, nieprowadzące do wytworzenia istotnych dóbr niematerialnych oraz niewiążące się z istotnym ryzykiem gospodarczym. Świadczenie usług wewnątrzgrupowych o niskiej wartości dodanej może stanowić główną działalność podmiotu świadczącego usługę, np. centrum usług wspólnych, usługi takie nie są natomiast podstawową działalnością przedsiębiorstwa wielonarodowego.

W Polsce wprowadzono dodatkowe warunki kwalifikacji świadczeń jako usług rutynowych, stanowiące uzupełnienie warunków określonych w Wytycznych OECD¹⁰. Wartość tych usług, świadczonych przez usługodawcę na rzecz podmiotów niepowiązanych, nie powinna przekroczyć 2% wartości tych usług świadczonych na rzecz podmiotów powiązanych i niepowiązanych. Tym samym niemal wyłączone zostało wykonywanie usług na rzecz jednostek niezależnych, a dopuszczono jedynie sporadyczne zawieranie transakcji z podmiotami trzecimi. Ponadto wyłączone z grupy usług o niskiej wartości dodanej świadczenia będące przedmiotem dalszej odsprzedaży przez usługobiorcę, przy czym istnieje możliwość refakturowania usług o niskiej wartości dodanej, tj. odsprzedaż świadczeń nabytych we własnym imieniu, ale na rzecz innego podmiotu powiązanego¹¹.

Organ podatkowy odstąpi od określenia wysokości dochodu albo straty podatkowej w transakcjach spełniających łącznie warunki:

- 1) narzut na kosztach tych usług został ustalony przy wykorzystaniu metody rozsądnej marży albo metody marży transakcyjnej netto i wynosi:
  - a) nie więcej niż 5% kosztów – w przypadku nabycia usług,
  - b) nie mniej niż 5% kosztów – w przypadku świadczenia usług;
- 2) usługodawca nie jest podmiotem mającym miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową;
- 3) usługobiorca posiada kalkulację obejmującą następujące informacje:
  - a) rodzaj i wysokość kosztów uwzględnionych w kalkulacji,
  - b) sposób zastosowania i uzasadnienie wyboru kluczy alokacji dla wszystkich podmiotów powiązanych korzystających z usług.

Warto zauważyć, że do końca 2018 r. jedynie opis usług o niskiej wartości dodanej mógł być potencjalnie traktowany jako uproszczenie obowiązku dokumentacyjnego. W przy-

Rysunek 1. Kalkulacja wynagrodzenia *safe harbour* w przypadku usług o niskiej wartości dodanej

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wytycznych OECD, rozdział VII, sekcja D.2.

padku wystąpienia transakcji dotyczącej tego rodzaju usług podatnik miał prawo do przedstawienia jej opisu. Nie był to element obligatoryjny dokumentowania transakcji dotyczących usług o niskiej wartości dodanej między podmiotami powiązаныmi, którym pozostawała dokumentacja podatkowa. Jeżeli podmiot powiązany przedstawił organom podatkowym opis transakcji dotyczącej usług o niskiej wartości dodanej, organy miały dokonać badania w pierwszej kolejności na podstawie przedstawionego opisu.

3. UPROSZCZENIA W ZAKRESIE TRANSAKCJI FINANSOWYCH

Brak jest zaleceń OECD w zakresie uproszczeń *safe harbour* dla transakcji finansowych¹². Zgodnie z art. 11g ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. (art. 23s ustawy z dnia 26 lipca 1991 r.) w przypadku transakcji polegających na udzieleniu lub otrzymaniu pożyczki lub kredytu czy emisji obligacji zastosowanie uproszczonych zasad rozliczeń jest możliwe, jeżeli oprocentowanie w momencie zawarcia umowy jest określone na podstawie odpowiedniego rodzaju stopy bazowej i marży wskazanych w stosownym obwieszczeniu aktualnym na dzień zawarcia umowy. W obwieszczeniu Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r.¹³ określono rodzaj bazowej stopy procentowej dla umów pożyczki, kredytu i emisji obligacji w następujących walutach: złoty, dolar amerykański, euro, funt brytyjski i frank szwajcarski. Jako bazowe stopy procentowe wskazano stopy z rynku międzybankowego, powszechnie stanowiące podstawę oprocentowania kredytów bankowych udzielanych w danej walucie. Rodzaj bazowej stopy procentowej stanowi, w zależności od waluty transakcji: WIBOR 3M, LIBOR USD 3M, EURIBOR 3M, LIBOR CHF 3M lub LIBOR GBP 3M. Stopa bazowa jest powiększana o marżę, która dla pożyczkobiorcy nie może być wyższa niż 2,3 punktu procentowego, dla pożyczkodawcy wynosi natomiast minimalnie 2 punkty procentowe. Określona w ten sposób wartość jest marżą maksymalną dla otrzymującego i minimalną dla udzielającego finansowania.

W przypadku gdy stopa referencyjna wykorzystywana do kalkulacji oprocentowania jest ujemna, należy zsumować następujące składniki:

- 1) bazową stopę procentową właściwą dla danej waluty pożyczki (kredytu),
- 2) wartość bezwzględną z ww. bazowej stopy procentowej,
- 3) marżę (w obecnie obowiązującym obwieszczeniu wynosi ona 2-2,3 punktu procentowego)¹⁴.

Oznacza to, że w przypadku bazowej stopy procentowej o wartości mniejszej od zera ostateczna wartość oprocentowania znajduje się na poziomie marży.

Możliwość zastosowania uproszczenia bezpiecznej przystani warunkuje zawarcie pożyczki (kredytu) maksymalnie na okres 5 lat. Ponadto łączny poziom zobowiązań albo należności podmiotu powiązanego z tytułu kapitału pożyczek (kredytów) z podmiotami powiązаныmi w trakcie roku obrotowego nie może przekraczać 20 mln zł, przy czym wartość limitu jest określana odrębnie dla finansowania udzielonego i otrzymanego, niezależnie od jego formy. Kolejnym warunkiem jest brak dodatkowych opłat, innych niż odsetki, związanych z udzieleniem lub obsługą pożyczki, w tym prowizji lub premii. Wreszcie finansowanie nie może być udzielane przez podmiot z tzw. rajy podatkowego. W przypadku łącznego spełnienia powyższych kryteriów organ odstępuje od określenia dochodu lub straty w zakresie wysokości oprocentowania.

4. PRZEGLĄD REGULACJI TYPU *SAFE HARBOUR*

Rozwiązania upraszczające typu *safe harbour* są stosowane w wielu innych państwach, przede wszystkim w zakresie wewnątrzgrupowych transakcji usługowych o niskiej wartości dodanej oraz pożyczek (kredytów) (zob. tab. 1).

5. STATYSTYKI TRANSAKCJI OBJĘTYCH REGULACJĄ O *SAFE HARBOUR*

Składana po raz pierwszy za rok podatkowy 2019 w formie elektronicznej informacja o cenach transferowych (TPR) zawiera m.in. informacje na temat stosowania przez podatników uproszczeń typu *safe harbour*. Jak wynika z ogólnych statystyk TPR za 2019 r., transakcje, w których skorzystano z powyższych rozwiązań, stanowiły jedynie 1,5% łącznej liczby zaraportowanych transakcji. Rozkład poszczególnych rodzajów transakcji *safe harbour* wykazanych w TPR-C (w

Tabela 1. Przegląd rozwiązań typu *safe harbour* w wybranych państwach

Państwo	Opis
Australia ¹⁵	<i>Safe harbour</i> finansowy: dla pożyczek (kredytów) otrzymanych ustalane jest maksymalne oprocentowanie według wskaźnika oprocentowania dla małych przedsiębiorstw, ustalonego przez Reserve Bank of Australia (ang. <i>indicator lending rate for small business</i>); dla pożyczek udzielanych ogłaszane jest minimalne oprocentowanie. Zasady <i>safe harbour</i> stosuje się tylko do pożyczek zawartych w dolarach australijskich (AUD), limit maksymalny wynosi 50 mln AUD.
Łotwa ¹⁶	<i>Safe harbour</i> może być zastosowany do wewnątrzgrupowych transakcji usługowych o niskiej wartości dodanej. Dopuszczana jest uproszczona dokumentacja cen transferowych. W przypadku zastosowania 5-proc. narzutu na kosztach nie ma wymogu przygotowania analizy porównawczej w celu weryfikacji takiego narzutu.
Rosja ¹⁷	<i>Safe harbour</i> stosuje się do pożyczek zarówno w rublach rosyjskich (RUB), jak i w innych walutach. Dla pożyczek w RUB: 75-125% stopy „kluczowej” Banku Centralnego (ang. <i>Central Bank’s key interest Rate</i>). Dla pozostałych walut: stopa referencyjna właściwa dla danej waluty + plus ustawowy narzut.
Szwajcaria ¹⁸	<i>Safe harbour</i> finansowy jest stosowany na podstawie obwieszczeń federalnej administracji podatkowej (Administration fédérale des contributions – AFC). Dla pożyczek (kredytów) we frankach szwajcarskich (CHF): stałe oprocentowanie dla pożyczek udzielonych (min. %) i zaciąganych (max %). Dla pożyczek otrzymanych: różniono kredyty inwestycyjne (nieruchomości) i kredyty na finansowanie bieżącej działalności operacyjnej. Dla pozostałych walut: na zasadach zbliżonych jak dla CHF. Do pożyczek (kredytów) otrzymanych na działalność operacyjną można, warunkowo po uzasadnieniu, zastosować oprocentowanie wyższe niż ogłoszone w obwieszczeniu.
USA ¹⁹	<i>Safe harbour</i> pożyczkowy odnosi się tylko do pożyczek (kredytów) w dolarach amerykańskich (USD). Oprocentowanie ma się mieścić w przedziale tzw. obowiązujących stawek federalnych (ang. <i>Applicable Federal Rate – AFR</i>). AFR różnicuje trzy stopy procentowe w zależności od okresu pożyczki: do 3 lat, od 3 do 9 lat i ponad 9 lat. Warunki: pożyczkodawca nie może udzielać pożyczek osobom trzecim. Środki finansowe na pożyczkę nie mogą pochodzić z pożyczek udzielonych przez inne podmioty. <i>Safe harbour</i> usługowy można stosować do usług wewnątrzgrupowych rozliczanych według tzw. metody kosztów usług (ang. <i>Services Cost Method – SCM</i>). SCM stosuje się do działalności z ustawowej listy (101 rodzajów) lub dla których mediana rentowności w porównywalnych transakcjach niekontrolowanych jest nie mniejsza niż 7%. Z SCM wyłączone działalności, takie jak: produkcja, wydobywanie, poszukiwanie lub przetwarzanie zasobów naturalnych, budowa, odsprzedaż, dystrybucja, badania, rozwój lub eksperymenty, inżynieria lub nauka, transakcje finansowe, ubezpieczenia i reasekuracja.
Węgry ²⁰	<i>Safe harbour</i> można zastosować do wewnątrzgrupowych usług o niskiej wartości dodanej, z zastrzeżeniem określonych progów wartościowych. W przypadku skorzystania z <i>safe harbour</i> można sporządzić uproszczoną dokumentację cen transferowych i nie jest wymagane przeprowadzanie analizy porównawczej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie dokumentów źródłowych

zakresie podatku dochodowego od osób prawnych) złożonych za 2019 r. przedstawiono na rys. 2.

Jak wynika z rys. 2, podatnicy podatku dochodowego od osób prawnych częściej wybierali uproszczenia *safe harbour* dla usług o niskiej wartości dodanej – łącznie w liczbie 610 za 2019 r., co stanowiło 76% zaraportowanych transakcji typu *safe harbour* ogółem. W ramach raportowania TPR-C za 2019 r. podmioty zobowiązane wykazały łącznie 189 transakcji (odpowiednio 24%) objętych tzw. finansowym *safe harbour*.

Raportowane transakcje *safe harbour* rozkładały się stosunkowo proporcjonalnie po stronie sprzedaży i zakupu, przy czym należy uwzględnić, że w tab. 2 w przypadku transakcji krajowych (tj. dokonywanych między rezydentami polskimi) sprzedaż usług o niskiej wartości dodanej powinna odpowiadać nabyciu tych usług.

Transakcje finansowe objęte *safe harbour* stanowiły 0,96% zaraportowanych w TPR-C za 2019 r. transakcji finansowych ogółem, a transakcje korzystające z *safe harbour* usługowego – 3,92% ogółu transakcji usługowych wykazanych w TPR-C za 2019 r.

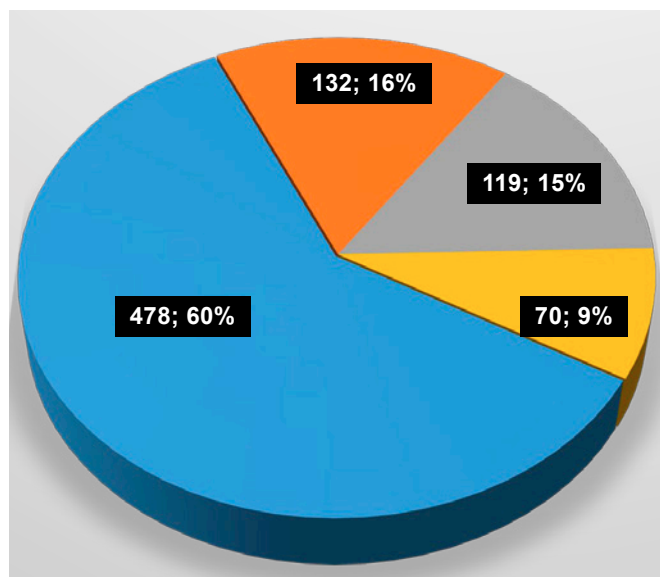
Rozkład poszczególnych rodzajów transakcji *safe harbour* wykazanych w TPR-P (w zakresie podatku dochodowego

od osób fizycznych) złożonych za 2019 r. przedstawiono na rys. 3.

W przypadku TPR-P za 2019 r. dominującym rodzajem raportowanych transakcji *safe harbour* były usługi o niskiej wartości dodanej w liczbie 45, co stanowiło 88% tego typu transakcji ogółem. W ramach raportowania TPR-P za 2019 r. podmioty zobowiązane wykazały łącznie 6 transakcji objętych tzw. finansowym *safe harbour*. Transakcje finansowe objęte *safe harbour* stanowiły 1,24% zaraportowanych w TPR-P za 2019 r. transakcji finansowych ogółem, a transakcje korzystające z *safe harbour* usługowego – 9,64% ogółu transakcji usługowych wykazanych w TPR-P za 2019 r.

6. DALSZY ROZWÓJ REGULACJI O SAFE HARBOUR

Dopiero od dnia 1 stycznia 2019 r. wprowadzono regulacje bezpiecznej przystani, okres ich obowiązywania i raportowania jest zatem relatywnie krótki. Jak wynika z poprzedzającego rozdziału, transakcje typu *safe harbour* stanowią relatywnie niewielki odsetek transakcji usługowych, względnie finansowych, ogółem zaraportowanych w 2019 r. Należy mieć jednak na uwadze, że korzystanie przez podatników z tego mechanizmu jest całkowicie dobrowolne.

Rysunek 2. Statystyka zastosowania uproszczeń typu *safe harbour* według TPR-C**Legenda**

- Transakcje dotyczące usług o niskiej wartości dodanej objęte *safe harbour*, zawarte przez podatników zobowiązanych do sporządzania lokalnej dokumentacji cen transferowych
- Transakcje dotyczące usług o niskiej wartości dodanej objęte *safe harbour*, zawarte przez podatników zwolnionych ze sporządzania lokalnej dokumentacji cen transferowych na podstawie art. 11n ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. (zwolnienie krajowe)
- Transakcje finansowe objęte *safe harbour*, zawarte przez podatników zobowiązanych do sporządzania lokalnej dokumentacji cen transferowych
- Transakcje finansowe objęte *safe harbour*, zawarte przez podatników zwolnionych ze sporządzania lokalnej dokumentacji cen transferowych na podstawie art. 11n ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. (zwolnienie krajowe)

Źródło: wstępne dane Ministerstwa Finansów według stanu na wrzesień 2021 r.

Podatnicy objęci *safe harbour* zostali zwolnieni z obowiązku uwzględnienia w dokumentacji cen transferowych analizy cen transferowych, a w związku z nowelizacją w ramach Polskiego Ładu (od 2022 r.)²¹ – w ogóle z obowiązku sporządzania lokalnej dokumentacji cen transferowych. Podmioty

powiązane, które nie spełnią warunków określonych w przepisach, nadal mają obowiązek sporządzenia lokalnej dokumentacji cen transferowych. W ramach Polskiego Ładu doprecyzowano moment, w którym umowa pożyczki (kredytu, obligacji) powinna być zgodna z warunkami *safe harbour* w zakresie oprocentowania; przesądzono, że warunki należy spełnić każdorazowo w przypadku zmiany umowy pożyczki.

Transakcje typu *safe harbour* są ujmowane w informacji o cenach transferowych (TPR). W odniesieniu do *safe harbour* usługowego wskazuje się przedmiot i wartość transakcji, jak również jedną z dwóch przewidzianych metod weryfikacji ceny, tj. metodę koszt plus lub metodę marży transakcyjnej netto. Dla finansowego *safe harbour* podawana jest wartość transakcji, kwota kapitału, wartość zadłużenia, wysokość kwoty odsetek (odrębnie memoriałowo i kasowo). Ponadto wykazuje się dane identyfikujące poszczególnych kontrahentów ze wskazaniem wartości transakcji przypadającej na każdego z nich. Informacja TPR umożliwi docelowo porównywanie zmian zachodzących na przestrzeni poszczególnych lat podatkowych, w różnych przekrojach, ich dynamikę i obserwację trendów.

Korzystanie z uproszczenia dla transakcji kontrolowanych objętych mechanizmem *safe harbour* uzależnione jest od spełnienia szeregu rygorystycznych kryteriów ustawowych, co ma zmniejszać ryzyko nadużyć. Rozwiązania *safe harbour* powinny jednak być wprowadzane przez administrację podatkową z ostrożnością. Wytyczne OECD²² wymieniają potencjalne ryzyka mogące wynikać z zastosowania tego mechanizmu, takie jak:

- 1) brak zgodności przyjętych zasad *safe harbour* z zasadą ceny rynkowej,
- 2) podwójne opodatkowanie (lub podwójne nieopodatkowanie) transakcji w sytuacji, gdy *safe harbour* jest stosowany jednostronnie,
- 3) wykreowanie możliwości „inżynierii podatkowej”,
- 4) jednolitość traktowania tych samych transakcji przez różne administracje podatkowe.

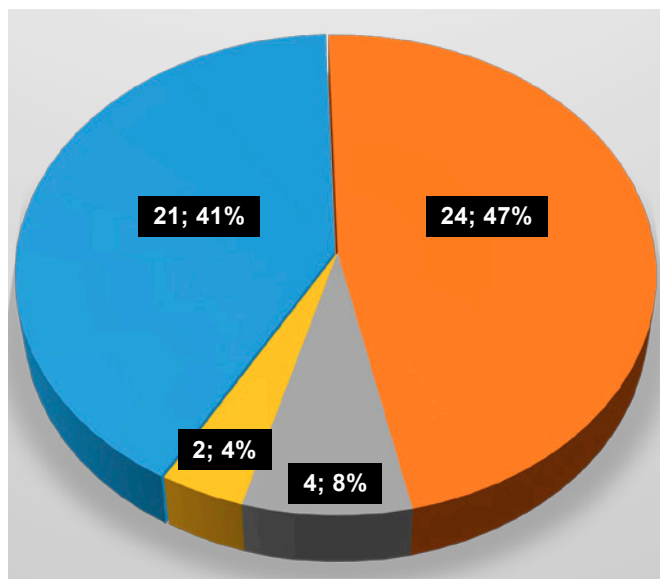
W dalszych pracach analitycznych należy rozważyć poszerzenie możliwości stosowania regulacji o finansowym *safe harbour* poprzez np. podwyższenie limitu poziomu zobowiązań/należności kapitału pożyczek (kredytów) z podmiotami powiązanymi czy formuły wynagrodzenia (oprocentowanie stałe). Opcjonalnie warto również rozważyć poszerzenie możliwości stosowania regulacji o *safe harbour* na inne trans-

Tabela 2. Zestawienie transakcji objętych *safe harbour* według TPR-C za 2019 r.

Rodzaj transakcji	Sprzedaż	Zakup
Transakcje dotyczące usług o niskiej wartości dodanej, zawarte przez podatników zobowiązanych do sporządzania lokalnej dokumentacji cen transferowych	241	237
Transakcje dotyczące usług o niskiej wartości dodanej, zawarte przez podatników zwolnionych ze sporządzania lokalnej dokumentacji cen transferowych na podstawie art. 11n ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. (zwolnienie krajowe)	65	67
Transakcje finansowe zawarte przez podatników zobowiązanych do sporządzania lokalnej dokumentacji cen transferowych	50	69
Transakcje finansowe zawarte przez podatników zwolnionych ze sporządzania lokalnej dokumentacji cen transferowych na podstawie art. 11n ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. (zwolnienie krajowe)	34	36

Źródło: wstępne dane Ministerstwa Finansów według stanu na wrzesień 2021 r.

Rysunek 3. Statystyka zastosowania uproszczeń typu *safe harbour* według TPR-P

Legenda

- Transakcje dotyczące usług o niskiej wartości dodanej objęte *safe harbour*, zawarte przez podatników zobowiązanych do sporządzania lokalnej dokumentacji cen transferowych
- Transakcje dotyczące usług o niskiej wartości dodanej objęte *safe harbour*, zawarte przez podatników zwolnionych ze sporządzania lokalnej dokumentacji cen transferowych na podstawie art. 11n ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. (zwolnienie krajowe)
- Transakcje finansowe objęte *safe harbour*, zawarte przez podatników zobowiązanych do sporządzania lokalnej dokumentacji cen transferowych
- Transakcje finansowe objęte *safe harbour*, zawarte przez podatników zwolnionych ze sporządzania lokalnej dokumentacji cen transferowych na podstawie art. 11n ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. (zwolnienie krajowe)

Źródło: wstępne dane Ministerstwa Finansów według stanu na wrzesień 2021 r.

akcje – relatywnie nieskomplikowane, o charakterze rutynowym. Tytułem przykładu wymienić można dystrybutorów o ograniczonych ryzykach.

Przypisy

- ¹ Warunki te określono w art. 11f i 11g ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jednolity Dz.U. z 2021 r. poz. 1800 ze zm., dalej: ustawa z dnia 15 lutego 1992 r.) oraz odpowiednio w art. 23r i art. 23s ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity Dz.U. z 2021 r. poz. 1128 ze zm., dalej: ustawa z dnia 26 lipca 1991 r.). Szerzej zob. pkt 2 i 3.
- ² Zob. uzasadnienie art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 2193 ze zm.), w: uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw, druk sejmowy nr 2860 (VIII kad.), <https://orka.sejm.gov.pl/Druki8ka.nsf/0/9060A2C883ED1DE4C12583130069CECC/%24File/2860-uzas.docx>, dostęp: 25.11.2021.
- ³ Odpowiednio art. 23w ust. 2 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r.

- ⁴ OECD, *OECD/G20 Base Erosion and Profit Shifting Project. Aligning Transfer Pricing Outcomes with Value Creation. ACTIONS 8-10: 2015 Final Reports*, <https://www.oecd.org/ctp/aligning-transfer-pricing-outcomes-with-value-creation-actions-8-10-2015-final-reports-9789264241244-en.htm>, dostęp: 18.11.2021.
- ⁵ OECD, *OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations*, July 2017, https://read.oecd-ilibrary.org/taxation/oecd-transfer-pricing-guidelines-for-multinational-enterprises-and-tax-administrations-2017_tpg-2017-en#page1, dostęp: 18.11.2021, dalej: Wytyczne OECD.
- ⁶ Szerzej zob. M. Jamroży, J. Sarnowski, *Raportowanie cen transferowych (TPR)*, „Doradztwo Podatkowe – Biuletyn Instytutu Studiów Podatkowych” 2021, nr 7, s. 4-9; M. Laskowska, *New Poland transfer pricing risk assessment tool released in interactive format*, <https://mnetax.com/new-poland-transfer-pricing-risk-assessment-tool-released-in-interactive-format-38428>, dostęp: 18.11.2021.
- ⁷ Wytyczne OECD, rozdział VII, sekcja D.2.
- ⁸ Odpowiednio zob. załącznik nr 4 do ustawy z dnia 26 lipca 1991 r.
- ⁹ Wytyczne OECD, rozdział VII, sekcja D.1.
- ¹⁰ Zob. art. 11f ust. 2 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. i odpowiednio art. 23r ustawy z dnia 26 lipca 1991 r.
- ¹¹ Szerzej zob. np. M. Jamroży, *Usługi o niskiej wartości dodanej, w: Ceny transferowe. Wybrane zagadnienia*, D. Gajewski (red.), Warszawa 2019, s. 132-143.
- ¹² Zob. OECD, *Transfer Pricing Guidance on Financial Transactions: Inclusive Framework on BEPS Actions 4, 8-10*, Paris 2020, www.oecd.org/tax/beps/transfer-pricing-guidance-on-financial-transactions-inclusive-framework-on-beps-actions-4-8-10.htm, dostęp: 18.11.2021.
- ¹³ Zob. obwieszczenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie ogłoszenia rodzaju bazowej stopy procentowej i marży dla potrzeb cen transferowych w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych, M.P. poz. 1198.
- ¹⁴ Zob. Ministerstwo Finansów, *Safe harbour dla pożyczek – metodyka kalkulacji przy ujemnej stopie referencyjnej*, <https://www.podatki.gov.pl/ceny-transferowe/wyjasnienia/safe-harbour-dla-pozyczek-metodyka-kalkulacji-przy-ujemnej-stopie-referencyjnej/>, dostęp: 18.11.2021.
- ¹⁵ Transfer Pricing Solutions, *FAQ Intercompany loans – What do you need to do now?*, <https://www.transferpricingsolutions.com.au/insights/faq-intercompany-loans-what-do-you-need-to-do-now/>, dostęp: 25.11.2021.
- ¹⁶ MDDP, *Przewodnik po cenach transferowych*, <https://www.mddp.pl/przewodnik-po-cenach-transferowych/>, dostęp: 25.11.2021.
- ¹⁷ KPMG, *Amendment to the Russian Tax Code: transfer pricing implications of the „safe range” being expanded by Art. 269*, „KPMG Tax Review”, December 3, 2020, <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/ru/pdf/2020/12/ru-en-transfer-pricing-implications-of-the-safe-range-being-expanded.pdf>, dostęp: 25.11.2021.
- ¹⁸ AFC, *Taux d'intérêt 2018 admis fiscalement sur les avances ou les prêts en francs suisses*, Berne, le 19 février 2018, <https://www.estv.admin.ch/dam/estv/fr/dokumente/bundessteuer/rundschreiben/2018/2-159-DV-2018.pdf.download.pdf/2-159-DV-2018-f.pdf>, dostęp: 25.11.2021.
- ¹⁹ CMS, *Transfer pricing documentation in the United States of America*, <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-to-transfer-pricing-documentation/united-states-of-america>, dostęp: 25.11.2021.
- ²⁰ MDDP, dz. cyt.
- ²¹ Ustawa z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw. Ustawa ta nie została jeszcze opublikowana w Dzienniku Ustaw. Przebieg procesu legislacyjnego: <https://www.sejm.gov.pl/sejm9.nsf/PrzebiegProc.xsp?nr=1532>, tekst ustawy ustalony ostatecznie po rozpatrzeniu poprawek Senatu: https://orka.sejm.gov.pl/proc9.nsf/ustawy/1532_u.htm, dostęp: 25.11.2021.
- ²² Zob. Wytyczne OECD, rozdział IV, sekcja E.4.

Bibliografia

Literatura

- Jamroży M., *Ewolucja oraz ocena regulacji dotyczących dokumentacji podatkowej w zakresie cen transferowych*, „Analizy i Studia CASP” 2018, nr 2 (6).

- Jamróży M., *Usługi o niskiej wartości dodanej*, w: *Ceny transferowe. Wybrane zagadnienia*, D. Gajewski (red.), Warszawa 2019.
- Jamróży M., Sarnowski J., *Raportowanie cen transferowych (TPR)*, „Doradztwo Podatkowe – Biuletyn Instytutu Studiów Podatkowych” 2021, nr 7.
- KPMG, *Amendment to the Russian Tax Code: transfer pricing implications of the „safe range” being expanded by Art. 269*, „KPMG Tax Review”, December 3, 2020, <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/ru/pdf/2020/12/ru-en-transfer-pricing-implications-of-the-safe-range-being-expanded.pdf>, dostęp: 25.11.2021.
- OECD, *OECD/G20 Base Erosion and Profit Shifting Project. Aligning Transfer Pricing Outcomes with Value Creation. ACTIONS 8-10: 2015 Final Reports*, <https://www.oecd.org/ctp/aligning-transfer-pricing-outcomes-with-value-creation-actions-8-10-2015-final-reports-9789264241244-en.htm>, dostęp: 18.11.2021.
- OECD, *OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations*, July 2017, https://read.oecd-ilibrary.org/taxation/oecd-transfer-pricing-guidelines-for-multinational-enterprises-and-tax-administrations-2017_tpg-2017-en#page1, dostęp: 18.11.2021.
- OECD, *Transfer Pricing Guidance on Financial Transactions: Inclusive Framework on BEPS Actions 4, 8-10*, Paris 2020, www.oecd.org/tax/beps/transfer-pricing-guidance-on-financial-transactions-inclusive-framework-on-beps-actions-4-8-10.htm, dostęp: 18.11.2021.
- Źródła internetowe
- CMS, *Transfer pricing documentation in the United States of America*, <https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-to-transfer-pricing-documentation/united-states-of-america>, dostęp: 25.11.2021.
- Laskowska M., *New Poland transfer pricing risk assessment tool released in interactive format*, <https://mnetax.com/new-poland-transfer-pricing-risk-assessment-tool-released-in-interactive-format-38428>, dostęp: 18.11.2021.
- MDDP, *Przewodnik po cenach transferowych*, <https://www.mddp.pl/przewodnik-po-cenach-transferowych/>, dostęp: 25.11.2021.
- Ministerstwo Finansów, *Safe harbour dla pożyczek – metodyka kalkulacji przy ujemnej stopie referencyjnej*, <https://www.podatki.gov.pl/ceny-transferowe/wyjasnienia/safe-harbour-dla-pozyczek-metodyka-kalkulacji-przy-ujemnej-stopie-referencyjnej/>, dostęp: 18.11.2021.
- Transfer Pricing Solutions, *FAQ Intercompany loans – What do you need to do now?*, <https://www.transferpricingsolutions.com.au/insights/faq-intercompany-loans-what-do-you-need-to-do-now/>, dostęp: 25.11.2021.
- Akty prawne
- Obwieszczenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie ogłoszenia rodzaju bazowej stopy procentowej i marży dla potrzeb cen transferowych w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych, M.P. poz. 1198.
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie cen transferowych w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych, tekst jednolity Dz.U. z 2021 r. poz. 870.
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie cen transferowych w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych, tekst jednolity Dz.U. z 2021 r. poz. 1444.
- Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, tekst jednolity Dz.U. z 2021 r. poz. 1800.
- Ustawa z dnia 23 października 2018 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. poz. 2193.
- Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, tekst jednolity Dz.U. z 2021 r. poz. 1128 ze zm.
- Ustawa z dnia 28 listopada 2020 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. poz. 2123.
- Ustawa z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, tekst ustawy ustalony ostatecznie po rozpatrzeniu poprawek Senatu: https://orka.sejm.gov.pl/proc9.nsf/ustawy/1532_u.htm, dostęp: 25.11.2021.
- Inne źródła
- AFC, *Taux d'intérêt 2018 admis fiscalement sur les avances ou les prêts en francs suisses*, Berne, le 19 février 2018, <https://www.estv.admin.ch/dam/estv/fr/dokumente/bundessteuer/rundschreiben/2018/2-159-DV-2018.pdf.download.pdf/2-159-DV-2018-f.pdf>, dostęp: 25.11.2021.
- Uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw, druk sejmowy nr 2860 (VIII kad.), <https://orka.sejm.gov.pl/Druki8ka.nsf/0/9060A2C883ED1DE4C12583130069CECC/%24File/2860-uzas.docx>, dostęp: 25.11.2021.